

Kommunistisen liikkeen informaatiotoimisto Kominform

Neuvostoliitosta johdetun kommunistisen liikkeen vastauksena Yhdysvaltojen taloudelliseen tukeen Balkanille ja Länsi-Eurooppaan oli ensi sijassa ideologisen kampanjan tehostaminen. Sen käytännön toteutuksesta asetettiin vastuuseen Andrei Zhdanov, joka oli Stalinin lähin apulainen, Leningradin puoluejohtaja ja toiminut myös Liittoutuneiden valvontakomission puheenjohtajana Helsingissä.

Yhdysvaltojen julkaistua suunnitelman Euroopan jälleenrakennusohjelmaksi, "Marshall-avuksi", Neuvostoliitto lyhyen epäröinnin jälkeen ryhtyi kesällä 1947 tukemaan läntisiä kommunistipuolueita Yhdysvaltojen talousavun vastaisessa agitaatiossa sekä painosti omaan valtapiiriinsä kuuluvat maat jättäytymään pois hankkeesta. Erityisen kiivasta oli tuolloin koko syksyn kestänyt valtataistelu Ranskassa ja Italiassa, missä oli vahvat kommunistipuolueet.

Syyskuun alussa, samaan aikaan kun Pariisissa valmistui suunnitelma Marshall-avusta, Euroopan tärkeimmät kommunistipuolueet kokoontuivat Puolaan perustamaan yhteistä informaatiotoimistoa, Kominformia. Avauspuheessa Andrei Zhdanov sanoi, että maailmaan oli syntynyt kaksi vastakkaista leiriä, sosialistinen ja kapitalistinen. Hänen mukaansa kommunistipuolueet edustivat demokratiaa ja sosialismia, kun taas kapitalistisen leirin tunnusmerkkejä olivat sota ja taantumus. Trumanin oppi oli Zhdanovin mielestä aggressiivinen, samaan tapaan kuin natsismi oli ollut. Marshallin suunnitelman tarkoituksena hän arvioi olevan Saksan teollisuuden alistaminen amerikkalaisen pääoman kontrolliin.

Kominform aloitti toimintansa Belgradissa. Seuraavana vuonna, Titon ja Stalinin välirikon jälkeen, Kominformin päämaja siirrettiin Bukarestiin. Sen toiminta lopetettiin vuonna 1956 Neuvostoliiton ja Jugoslavian uuden lähentymisen alettua.

Kominform oli muodollisesti vain tiedotustoimisto, mutta se oli tarkoitettu myös 1930-luvulla aktiivisen ja sodan aikana lakkautetun Kominternin seuraajaksi toimimaan kommunistisen liikkeen koordinaatioelimenä. Kominformin toiminta rajoittui kuitenkin lähinnä propagandamateriaalin valmistamiseen ja julkaisemiseen. Perustajajäseniksi liittyivät Bulgarian, Italian, Jugoslavian, Neuvostoliiton, Puolan, Ranskan, Romanian, Tshekkoslovakian ja Unkarin kommunistipuolueet. Huomattakoon, että esimerkiksi Kreikan ja Suomen kommunistipuolueita ei kutsuttu Kominformin perustamiskokoukseen. Jugoslavian kommunistipuolue erotettiin Kominformista vuonna 1948.

Lähteet: Jeremy Isaacs - Taylor Downing, Cold War (1998), s. 52 - 60 ja Vojtech Mastny, The Cold War and Soviet Insecurity (1996), s. 30 - 34. Internetissä mm: <http://en.wikipedia.org/wiki/Cominform>